

Maatje
Vijfheerenlanden

Jaarverslag 2019

van Stichting Vianen Helpt Bij Schulden handelend onder de naam

Maatje Vijfheerenlanden

Samen lukt 't

Bezoekadres: Grote Geusplein 1, 4131GZ Vijfheerenlanden

Jaarverslag 2019
Van de Stichting Vianen Helpt Bij Schulden
bekend als Maatje Vijfheerenlanden

Inhoudsopgave	2
1. Algemeen	
1.1.1. Inleiding	3
1.1.2. Doel	4
2. Ontstaan SchuldHulpMaatje	
2.1. SchuldHulpMaatje Nederland	4
2.2. Maatje Vijfheerenlanden	4
3. Organisatiestructuur	
3.1. Het bestuur van de Stichting Vianen Helpt Bij Schulden	4
3.2. Organigram	5-6
3.3. Werving en opleiding Maatjes	6-7
3.4. Activiteiten voor de ontwikkeling van de maatjes	7-8
3.5. Activiteiten verricht door het bestuur	8
3.6. Budgetcursus	8
3.6.1. Thuis op Maat	8-9
3.6.2. Partners van Maatje Vijfheerenlanden	9
4. Publiciteit	
4.1. Regionale aandacht	9
4.2. Campagne “Kom uit je Schuld”	10
4.3. Website-Nieuwsbrieven	10
5. Hulpverlening	
5.1. Wijze van hulpverlening	10-11
5.2. Werkzaamheden door Maatjes	11
5.3. Privacy	12
5.4. In kaart gebrachte probleemgebieden in de gemeente VHL	12
5.5. Armoede in kaart gebracht	13
6. Uitdagingen voor het jaar 2020	
6.1. Preventie en vroegsignalering	13
6.2. Overgang van Wil-Lekstroom naar AVRES	13
6.3. Volledige inzet van Maatje Vijfheerenlanden ook in Leerdam	14
7. Besparing voor de gemeenschap door SchuldHulpMaatje	
7.1. Effectenrapportage	14-15
8. Kengetallen	
8.1. Hulpvragen in 2019	16
8.2. Tijdsbeslag	16
8.3. Categorieën hulpvragen	17-18
8.4. Gegevens hulpvragers o.a. burgerlijke staat	18-19
8.5. Aanmeldende en betrokken organisaties bij aanmeldingen	20
8.6. Afhandeling hulpvragen	21-24
8.7. Inzetbare vrijwilligers aan maatjes en coördinatoren	24-25

1. Algemeen

Het jaarverslag beschrijft de activiteiten in het jaar 2019. Hierna spreken we over Maatje Vijfheerenlanden. Voor deze naam is gekozen omdat de gemeenten Vianen en Zederik samen met Leerdam vanaf 1-1-2019 de gemeente Vijfheerenlanden vormen. Daarnaast is bewust gekozen voor Maatje in plaats van Schuldhulpmaatje, omdat wij het beladen woord “Schuld” niet meer willen gebruiken naar onze hulpvragers.

1.1. Inleiding

Tot medio april bleef het aantal hulpvragen achter, terwijl uit publicaties blijkt, dat toch nog heel veel inwoners van Nederland, dus ook van de gemeente Vijfheerenlanden, kampen met schulden. De campagne van het Ministerie van Sociale Zaken genaamd KomUitJeSchuld bracht echter vanaf mei een ommekeer teweeg. Het aantal hulpvragen steeg explosief, wat wellicht ook te danken is aan de inzet van ambassadeur André Vis, een ex-hulpvrager van Maatje Vijfheerenlanden. Hij is door het ministerie en het campagneteam van KomUitJeSchuld gevraagd mensen uit hun schulp te laten kruipen om zo de problemen met schulden aan te kunnen pakken. Zie hiervoor ook punt 4.2. Dat de problematiek onverminderd hoog is, blijkt uit de analyse vermeld in rubriek 5.4. In een gesprek met wethouder Taal van de gemeente Vijfheerenlanden heeft een afvaardiging van het bestuur aangedrongen op uitbreiding van de activiteiten van Maatje Vijfheerenlanden, ook naar Leerdam, vooral omdat daar de problematiek veel groter is dan in de andere kernen van de gemeente Vijfheerenlanden. De wethouder heeft aangedrongen op samenwerking met de Stichting SamenDoen uit Leerdam. Daarnaast heeft de wethouder een congres laten organiseren, met als doel te komen tot een effectieve aanpak van de schuldhulpverlening in de gemeente Vijfheerenlanden. Het congres is gehouden op 22 november 2019. Dit congres werd bijgewoond door rond tachtig personen die allerlei organisaties vertegenwoordigden. Bij dit congres sprak men veelal over preventie en vroegsignalering, maar ook over de armoedeval. Maatje Vijfheerenlanden dringt al jaren aan op aanpak in het kader van vroegsignalering. Hoe vroeger de problematiek bespreekbaar wordt gemaakt met de schuldenaren, hoe meer wordt voorkomen dat de schuldenproblematiek geheel uit de hand loopt met dure inzet van gemeentelijke hulpverleners tot gevolg. Maatje Vijfheerenlanden heeft op 22 oktober 2019 een bijeenkomst georganiseerd voor alle besturen van de kerken uit de gemeente Vijfheerenlanden. Centraal daarbij stond "hoe herken je kerkleden met schulden en welke hulp kun je daarbij bieden". Deze bijeenkomst werd door zestig personen bijgewoond die 24 kerken vertegenwoordigden. Zie ook punt 3.5.

In 2020 zal de schuldhulpverlening voor de gehele gemeente door AVRES worden opgepakt. Ook inwoners van de kernen Everdingen, Hagestein, Vianen en Zijderveld zullen dan in plaats van het contact met Wil-Lekstroom te Nieuwegein, contact moeten zoeken met AVRES in Gorinchem. Zie ook punt 6.2. Maatje Vijfheerenlanden verwelkomt de steeds socialere opstelling van schuldeisers. Ook overheidsdiensten laten zich meer van de sociale kant zien in de samenwerking, in tegenstelling tot voorheen. Inspanningen van Maatje Vijfheerenlanden zijn onontbeerlijk. Maatje Vijfheerenlanden moet gezien worden als een welkome aanvulling op allerlei andere partijen die zich met het begeleiden van hulpvragers en hun administratie bezighouden. Maatje Vijfheerenlanden werkt vooral nauw samen met de lokale sociale teams. Het onderscheidt zich in de wijze van aanpak, maar ook in deskundigheid in de aanpak en in begeleiding van de problematiek. Daarbij wordt onze stichting ondersteund door de Landelijke Vereniging door middel van publicaties en e-learningprojecten voor de maatjes. De werkwijze van onze Maatjes is uniek.

De goed getrainde en permanent begeleide maatjes doen dit werk uit de overtuiging dat iedereen ertoe doet en dat je er samen altijd uitkomt. De duur van de ondersteuning varieert van enige maanden tot meer jaren.

1.2. Doel

Maatje Vijfheerenlanden richt zich op de kwalitatief hoogwaardige inzet van vrijwilligers bij de begeleiding van mensen die hun financiële problemen (vaak schulden) proberen op te lossen of te voorkomen en het doen van alles wat hiermee verband houdt of bevorderlijk kan zijn. Momenteel is Maatje Vijfheerenlanden actief in de kernen Vianen en Zederik en in beperkte mate ook in Leerdam. We streven ernaar ook in Leerdam volledig inzetbaar te zijn, maar helaas worden daarvoor nog geen financiële middelen beschikbaar gesteld. Zie daarvoor ook punt 6.3.

2. Ontstaan Maatje Vijfheerenlanden

2.1. SchuldHulpMaatje Nederland

SchuldHulpMaatje Nederland is ontstaan uit een initiatief van de gezamenlijke kerken en een aantal christelijke organisaties. Deze leggen zich niet neer bij armoede en uitsluiting in onze samenleving. De start van het project SchuldHulpMaatje Nederland heeft de hulp aan mensen met financiële problemen een belangrijke stimulans gegeven. Kerken en organisaties werken er eensgezind in samen. SchuldHulpMaatjes willen een medemens zijn voor hen die te maken hebben met de realiteit van het niet meer rond kunnen komen of nog erger: de harde werkelijkheid van uitzichtloze schulden.

2.2. Maatje Vijfheerenlanden

Maatje Vijfheerenlanden is ontstaan uit een fusie tussen SchuldHulpMaatje Vianen en SchuldHulpMaatje Zederik. In februari 2014 zijn in Vianen de eerste contacten gelegd tussen vertegenwoordigers van de diaconie van de Protestantse Kerk Nederland en de Parochiële Caritas Instelling van de RK Kerk.

Mede met hulp en medewerking van de Landelijke Vereniging SchuldHulpMaatje te Leiden en met steun van de gemeente Vianen en externe financiers zoals het Oranjefonds, Kansfonds en het Projectenfonds van de Rabobank werd de Stichting Vianen Helpt Bij Schulden handelend onder de naam Maatje Vijfheerenlanden op 16 juni 2014 notarieel opgericht. Na een wervings- en opleidingsperiode konden de eerste opgeleide SchuldHulpMaatjes per 1 oktober 2014 worden ingezet.

SchuldHulpMaatje Zederik is in 2015 ontstaan. Dit is een initiatief geweest vanuit de gezamenlijke kerken in Zederik. SchuldHulpMaatje Zederik was aangesloten bij de Stichting SchuldHulpMaatje Giessenlanden, Molenwaard en Zederik.

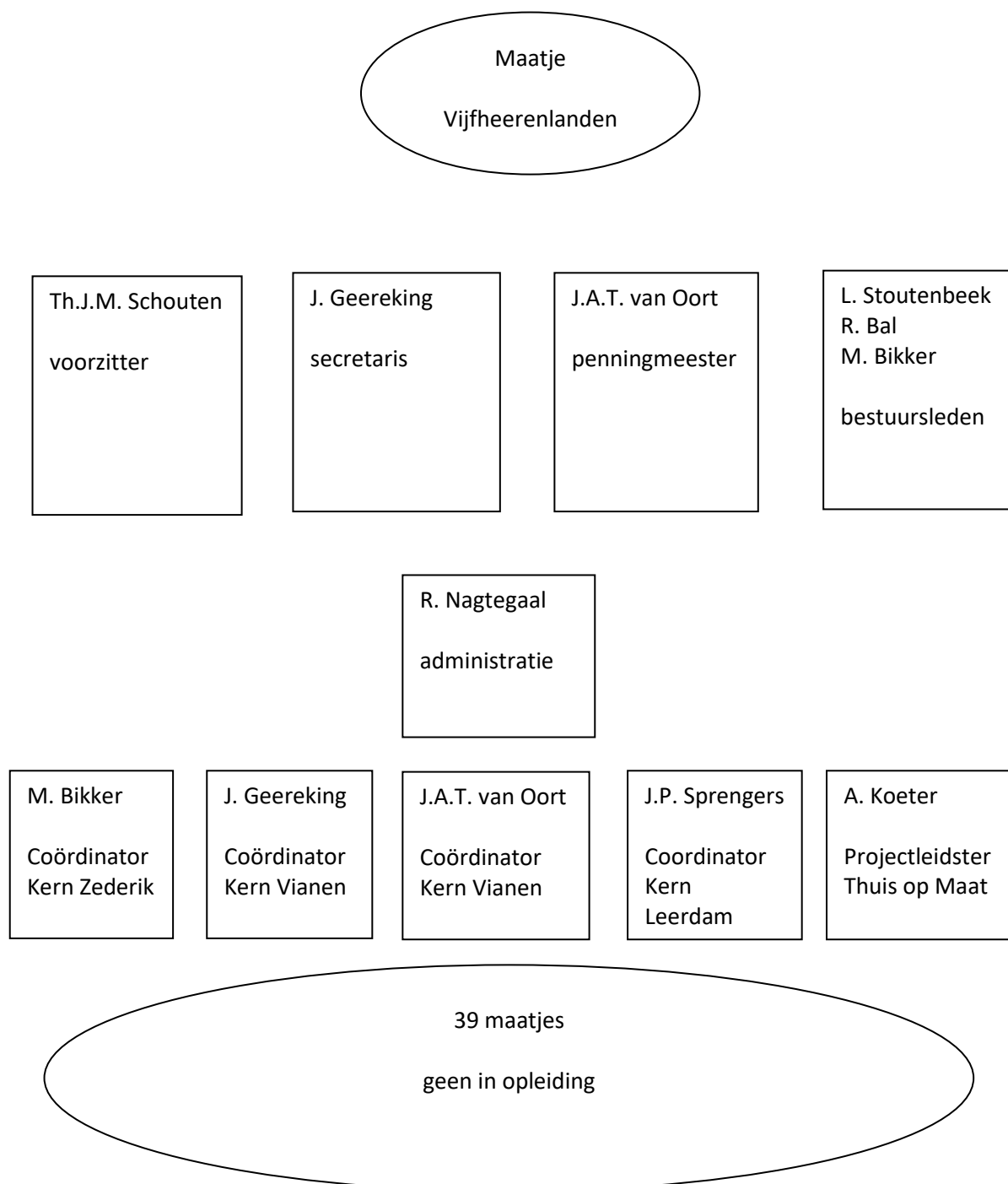
Vanwege de gemeentelijke herindeling van Leerdam, Vianen en Zederik tot de gemeente Vijfheerenlanden en Giessenlanden en Molenwaard tot de gemeente Molenlanden hebben de besturen van Vianen en Zederik in gezamenlijk overleg besloten over te gaan tot samenwerking en het starten van een nieuwe organisatie onder de naam Maatje Vijfheerenlanden. De fusie heeft haar feitelijk beslag gekregen per 1 januari 2019. Besloten is de juridische naam Stichting Vianen Helpt Bij Schulden te handhaven, maar naar buiten toe de naam Maatje Vijfheerenlanden te gebruiken.

3. Organisatiestructuur

3.1. Het bestuur van de Stichting Vianen Helpt Bij Schulden bekend als Maatje VHL

Het bestuur van de stichting bestaat uit zeven personen. Een bestuurslid is afkomstig uit de PKN en twee uit de RK Kerk van Vianen. Twee leden zijn niet aan een kerkelijke instelling verbonden. Twee bestuursleden komen uit de regio Zederik en zijn eveneens kerkelijk verbonden. Alle kerkbesturen worden op de hoogte gehouden van de activiteiten van Maatje Vijfheerenlanden.

3.2. Organigram

Bestuursleden:

De bestuursleden zijn:

- Dhr. Th.J.M. Schouten (Theo), voorzitter
- Dhr. R. Bal (Rien), tweede voorzitter
- Dhr. J. Geereking (Jan), secretaris
- Dhr. J.A.T. van Oort (Johan), penningmeester
- Mevr. L. Stoutenbeek (Liesbeth), algemeen lid
- Mevr. M. Bikker (Madelène), algemeen lid

Coördinatoren

Vanwege de uitbreiding van de activiteiten richting Leerdam is per 1 september 2019 voor de regio Leerdam een nieuwe coördinator aangetrokken. De verdeling is thans als volgt:

- Jean-Pierre Sprengers, coördinator regio Leerdam
- Johan van Oort, coördinator regio Vianen
- Jan Geereking, coördinator regio Vianen
- Madelène Bikker, coördinator regio Zederik

Administratief medewerker

De grote werkdruk bij de twee coördinatoren was eveneens reden met wethouder M.F.M. Verweij in gesprek te gaan om steun te krijgen bij het verlagen van de werkdruk. Dat heeft geleid tot het in dienst nemen van een administratief medewerkster, die voor 15 uur per week administratieve werkzaamheden mag verrichten voor de stichting. Vanaf 1 november 2017 is de heer René Nagtegaal voor de stichting werkzaam. Feitelijk is de heer Nagtegaal in dienst van de Payroll organisatie Driessen. Opdrachtgever is Maatje Vijfheerenlanden en de gemeente Vianen neemt de kosten voor haar rekening.

Maatjes

Voor het verloop van maatjes verwijs ik naar punt 8.6 van dit verslag. Per ultimo 2019 zijn 38 maatjes actief, verdeeld over de volgende kernen:

Leerdam 7

Vianen 21

Zederik 9

Maatjes worden bij voorkeur ingezet in hun eigen regio. Wel is de afspraak gemaakt, dat zij ook elders ingezet kunnen worden.

3.3. Werving en opleiding Maatjes

In 2017 hebben veel maatjes de activiteiten voor de stichting beëindigd. Zwaarte van het werk, maar ook persoonlijke omstandigheden waren daar debet aan. In 2017 en 2018 zijn maatregelen genomen om het grote verloop in maatjes te beperken. Bij de werving besteden we meer aandacht aan het omgaan met teleurstellingen en daarnaast spreken we bij de aspirant maatjes ook de verwachting uit dat zij zich voor twee jaar aan de stichting verbinden, als zij de cursus gaan volgen. Bovendien hebben we ook aandacht besteed aan de redenen van afhaken en is door de Landelijke Vereniging een cursusavond gehouden met als thema “omgaan met teleurstellingen”. Er is conform het nieuwe Vrijwilligersbeleid meer aandacht voor het stimuleren van een saamhorigheidsgevoel bij Maatje Vijfheerenlanden. Dit realiseren we onder meer door het organiseren

van een jaarlijkse barbecue en persoonlijke aandacht (bloemen) bij verjaardagen, etcetera. Om maatjes te kunnen werven zijn advertenties gezet in Het Kontakt.

Deze werkwijze was in 2018 nog zeer effectief, maar in 2019 hebben vele advertenties mondjesmaat tot aanmeldingen geleid. Ook een beroep op kerken om vanuit daar maatjes te werven heeft niet tot het gewenste resultaat geleid. Vooral in Leerdam is een uitbreiding van het maatjeskorps zeer gewenst.

3.4. Activiteiten voor de ontwikkeling van de maatjes

Veel tijd wordt gestoken in de ontwikkeling van de maatjes. Naast een driedaagse basisopleiding houden de coördinatoren hen continue op de hoogte van ontwikkelingen op het terrein van schuldhulp en nieuwe wetgeving.

Een belangrijke informatiebron daarbij zijn de landelijke website van de Nederlandse Overheid, de website van Werk en Inkomen Lekstroom, de Landelijke Vereniging Schuldhulpmaatje en de website Schuldinfo.

In dit verslagjaar hebben we vijf centrale maatjesavonden georganiseerd, waarbij altijd sprake is van een inleider. Daarnaast organiseren de coördinatoren intervisieavonden voor de maatjes. Deze bijeenkomsten worden gehouden in een frequentie van twee tot drie per jaar.

Tijdens de maatjesavonden is aandacht besteed aan verschillende thema's, zoals:

- Presentatie door een bewindvoerder (wat kan deze wel en niet)
- Presentatie Laaggeletterdheid
- Presentatie Mijn Belastingen en Mijn Toeslagen
- Presentatie WSNP door medewerkers van de rechtbank Utrecht
- Presentatie AVRES

De Landelijke Vereniging heeft eind 2015 een e-learningprogramma geïntroduceerd met lesmodules voor de maatjes. Met deze digitale cursus kan het maatje zich voortdurend op een voor hem geschikt moment bijscholen. De modules van het cursusprogramma behandelen wijzigingen in wetgeving rond schuldhulpverlening.

In 2019 zijn de volgende onderdelen behandeld:

- Betalingsachterstanden bij het CJIB
- Verjaring van vorderingen
- Omgaan met zorgverzekeringsschulden

Zo is er blijvend aandacht voor nieuwe inzichten over de wijze waarop je verstandig effectieve begeleiding geeft aan mensen met schulden en complicerende factoren daarbij. Deelname aan dit digitale leerprogramma is voorwaarde voor de jaarlijkse hercertificering.

3.5. Activiteiten verricht door het bestuur

Naast de periodieke bestuursvergaderingen zijn vertegenwoordigers van het bestuur de gemeente ingetrokken om te vertellen over het werk van Maatje Vijfheerenlanden.

Presentaties zijn gehouden bij:

- Diaconaal platform Leerdam
- SGP

- PvdA
- Vijfheerenlanden Lokaal
- Hervormde Kerk Leerdam
- Wel Thuis Vianen

De Stichting heeft overleg gevoerd met:

- Vertegenwoordigers van de gemeente Vianen, o.a. met beleidsmedewerkers en de leden van het Sociaal Team
- Beleidsmedewerkers en consultants van Werk en Inkomen Lekstroom en AVRES
- Vertegenwoordigers van de Diaconie van de PKN te Vianen
- Bestuursleden Parochiële Caritas Instelling te Vianen
- Bestuursleden voedselbank Leerdam over samenwerking en gebruik van elkaars expertise
- Groep E waarin zowel beroepskrachten zijn vertegenwoordigd als vrijwilligers van organisaties en instellingen op maatschappelijk gebied zoals Vianen Dementievriendelijk, Voedselbank(en), Kledingbank, Vluchtelingenwerk, AVRES, Welzijn Vianen, Wel Thuis, etcetera.
- Overleg met Lekstede Wonen
- Overleg met SamenDoen te Leerdam.

Op 22 oktober 2019 heeft Maatje Vijfheerenlanden “In De Linde” te Meerkerk een bijeenkomst georganiseerd voor alle besturen van de kerken in Vijfheerenlanden. Deze bijeenkomst vond plaats gelijktijdig met de lancering van de campagne “SamenHartVoorMensen”. Deze campagne van de Landelijke Vereniging SchuldHulpMaatje heeft tot doel het herkennen van mensen met schulden en hen te helpen bij het oplossen van de schulden. Aan deze bijeenkomst werd door 24 besturen van kerken deelgenomen. Carla van der Vlist, directeur van de landelijke Vereniging, heeft een presentatie gehouden over handreikingen bij het herkennen van mensen met schulden en daarnaast heeft de voorzitter aan allen het werk van Maatje Vijfheerenlanden nader uitgelegd.

Bestuursleden en de coördinatoren bezoeken de landelijke bestuurs- en coördinatorenendagen die de Landelijke Vereniging SchuldHulpMaatje organiseert.

3.6. Budgetcursus

Ook in 2019 is er een budgetcursus georganiseerd door medewerkers van AVRES. Helaas worden deze cursussen beperkt bezocht.

3.7. Thuis op Maat

Per 1 oktober 2017 is de voorbereiding gestart van het project Thuis op Maat. Doel daarvan is beleid te ontwikkelen voor het omgaan met het op orde houden van de administratie van dementerenden. Opzet is dusdanige voorwaarden te scheppen, dat uiteindelijk vrienden, familieleden of anderen de administratie van een dementerende kunnen gaan bijhouden. De gemeente Vianen heeft voor het project een subsidie toegekend van € 2.500. Het project had een looptijd van achttien maanden, is gestart op 1 januari 2018 en liep tot 30 juni 2019. Gedurende die periode werden acht dementerenden begeleid door vier maatjes. In 2018 is er een speciale folder ontwikkeld en onder zorgverleners verspreid. Doel hiervan is bekendheid te krijgen met het project Thuis op Maat en hulpvragers te bewegen contact met Maatje Vijfheerenlanden te zoeken. Het aanmelden van hulpvragers, ook vanuit de hoek van de zorg, verloopt uiterst stroef.

De looptijd van het project is verlengd tot 31 december 2019. Astrid Koeter is projectleidster. Zij verzamelt de informatie en zal deze bundelen in een verslag voor de gemeente Vijfheerenlanden. Inmiddels is een eindverslag gereed, dat eerst met vertegenwoordigers van de gemeente Vijfheerenlanden wordt besproken.

3.8. Partners van Maatje Vijfheerenlanden

Het werk van Maatje Vijfheerenlanden wordt breed gesteund. Tijdens de oprichting van de Stichting zijn er financiële bijdragen beschikbaar gesteld door de gemeente Vianen, het Kansfonds, het Oranjefonds, het Projectenfonds van de Rabobank en de Stichting Voormalige Spaarbank te Vianen. Vanaf 2017 stelt het Kansfonds geen financiële bijdrage meer ter beschikking. Vanaf 2018 geldt dat ook voor het Oranjefonds. Lekstede Wonen heeft in 2017 toegezegd de stichting een bijdrage te verstrekken in de onkosten die door de stichting SchuldHulpMaatje worden gemaakt. Die bijdrage ziet Lekstede Wonen als een vergoeding voor de geleverde inzet door de SchuldHulpMaatjes. Lekstede Wonen heeft wel voorwaarden gesteld aan de vergoeding. Zie daarvoor het financieel verslag van de Stichting.

4. Publiciteit

4.1. Regionale aandacht

In 2019 hebben Het Kontakt en het weekblad Vijfheerenlanden diverse keren aandacht besteed aan het werk van Maatje Vijfheerenlanden. Ook is diverse keren in Het Kontakt geadverteerd voor het werven van maatjes. Het Kontakt plaatst regelmatig advertenties voor de Schuldhulporganisaties in Alblasserwaard, Giessenlanden en Vianen, waarbij in de advertenties verwezen wordt naar de mogelijkheid hulp in te roepen bij financiële problemen. Deze advertenties plaatst Het Kontakt gratis.

Het bedrijfsleven in Vianen is via een brief nader geïnformeerd over het werk van Maatje Vijfheerenlanden. Tevens is aan het bedrijfsleven gevraagd bij vernieuwing van materieel te denken aan Maatje Vijfheerenlanden. Vooral computers zijn veelal nog zeer goed bruikbaar. Helaas heeft dat niet tot enige reactie geleid.

Met name door de bestuursleden J. Geereking en Th. Schouten zijn vele presentaties gegeven over het werk van Maatje Vijfheerenlanden, onder andere

- Diaconaal Platform Leerdam
- Raadsfractie Vijfheerenlanden Lokaal
- Hervormde Kerk Leerdam
- Wel Thuis Vianen
- Raadsfractie SGP

Daarnaast is er een grote voorlichtingsbijeenkomst gehouden voor alle vertegenwoordigers van kerken in de gemeente Vijfheerenlanden. Zie daarvoor punt 3.5.

4.2. Campagne “Kom uit je schuld”

De campagne Kom uit je Schuld is een initiatief van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. De campagne kwam tot stand in samenwerking met het Samenwerkingsverband Brede Schuldenaanpak.

In dit samenwerkingsverband zitten onder meer de Belastingdienst, het CJIB, UWV, SVB, CAK, gemeenten, de NVVK (vereniging voor schuldhulpverlening en sociaal bankieren), SchuldHulpMaatje, de Nederlandse Vereniging van Incasso-ondernemingen (NVI), de Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders (KBvG), de Nationale Ombudsman, WRR en de Schuldeiserscoalitie.

Een oud-hulpvrager uit Vianen, André Vis, is heel actief geweest bij het geven van aandacht aan deze campagne. Ongetwijfeld zal zijn aandacht met name in de sociale media van invloed zijn geweest op de toename van het aantal hulpverzoeken. Tot en met de maand mei waren er 25 hulpverzoeken en daarna nam het aantal hulpvragen toe met 47.

4.3 Website - nieuwsbrieven

Een grote zorg is het actueel houden van de website. Een werkgroep PR heeft daar initiatieven voor ontwikkeld wat in 2020 vorm moet krijgen. De website zal dan nog meer informatie moeten geven op het gebied van preventie van schulden, aanpak, regelgeving, wetgeving, etcetera.

De opzet is nieuwsbrieven te linken aan de website, zodat iedereen deze kan benaderen.

Drie tot vier keer per jaar verzorgt de Stichting een nieuwsbrief voor alle (ex)hulpvragers, partners, maatjes, etcetera. De nieuwsbrieven gaan veelal in op gewijzigde wetgeving, aanvragen van minimaregelingen, attenderen op vergelijkingssites, geven van adviezen, etcetera.

5. Hulpverlening

5.1. Werkwijze hulpverlening

Iedere hulpvrager vragen we eerst naar het gebouw de Prenter te komen, Grote Geusplein te Vianen. Daar is ook de vestigingsplek van Maatje Vijfheerenlanden. De hulpvragers uit Zederik en Leerdam bezoeken we thuis. De administratief medewerker maakt een afspraak met de hulpvrager en maakt een verslag van de problemen van betrokkenen. Vervolgens bezoekt een van de coördinatoren de hulpvrager voor een intakegesprek. Tijdens dit gesprek worden de gegevens besproken die de administratief medewerker heeft verzameld en indien nodig aangevuld. Ook beoordeelt de coördinator of er sprake is van crisis (dreigende uitzetting of afsluiting van gas, water of elektra). De coördinator kijkt vervolgens of er sprake is van onderliggende problemen die ook zouden moeten worden aangepakt. De ervaring heeft inmiddels geleerd dat financiële problemen vaak gepaard gaan met andere maatschappelijke en sociale problemen. In overleg met de hulpvrager leggen we in die gevallen contact met andere hulpverlenende instanties. Als aanmeldingen via het sociaal team binnenkomen, is ook de overige problematiek meestal wel in beeld en bieden we ook daar ondersteuning bij. Na het bezoek van de coördinator koppelt deze een maatje aan de hulpvrager en krijgt het maatje alle relevante informatie die door de coördinator tijdens het intakegesprek is verzameld. De coördinator die het intakegesprek heeft gehouden, blijft het eerste aanspreekpunt voor het maatje.

Alle maatjes maken van elk bezoek een verslag. Dit verslag wordt na ieder volgend bezoek, telefoontje of mailcontact aangevuld. Het verslag wordt vastgelegd in het Landelijk Hulpvragerssysteem. Het systeem wordt op een externe server ("in the cloud") bijgehouden en is alleen te raadplegen door die personen, die daarvoor geautoriseerd zijn. De maatjes kunnen tijdens het hulpverleningstraject gebruik maken van diverse formulieren die door de Landelijke Vereniging SchuldHulpMaatje ter beschikking zijn gesteld.

Elke hulpvrager ondertekent een verklaring waarin de werkwijze van SchuldHulpMaatje is opgenomen en waarin staat wat de bevoegdheden zijn van SchuldHulpMaatje met betrekking tot uitwisseling van gegevens. Het laatste doen we alleen dan, als sprake is van "In het belang van de Hulpvrager".

5.2. Werkzaamheden van maatjes

Veel hulpvragen kunnen de maatjes oplossen zonder tussenkomst van professionele schuldhulpverlening. Uitgangspunt is, dat de maatjes de hulpvrager begeleiden, als de schuld afgelost kan worden binnen een termijn van 36 maanden. Voorwaarde is wel dat de schuldeisers daarbij steun verlenen. Als er schuldeisers zijn die geen medewerking willen verlenen aan een minnelijke oplossing, dan dragen we de hulpvrager alsnog over aan schuldhulpverlening van Wil-Lekstroom of AVRES. Op maatjes wordt ook vaak een beroep gedaan om eerst te zorgen voor een stabiele situatie, voordat de professionele schuldhulpverlening de hulpverlening overneemt. Hulpvragers worden bijgestaan door het in beeld brengen van inkomsten en uitgaven, schuldenoverzicht, het leggen van contacten met schuldeisers. Omdat alle inkomsten en uitgaven veelal via de bank verlopen, missen heel veel hulpvragers het overzicht. Door hun het overzicht te verschaffen, gaven we veelal inzicht in uitgaven die feitelijk ten koste gaan van het levensonderhoud. Denk daarbij vooral aan uitgaven aan loterijen, dure abonnementen, inmiddels beëindigde lidmaatschappen, etcetera. In het kader van Armoedebestrijding heeft Maatje Vijfheerenlanden een naslagwerk "Werkafspraken" gemaakt. In het naslagwerk staan alle door Maatje Vijfheerenlanden met instanties in Vijfheerenlanden en omstreken gemaakte afspraken in hulpverlening, maar ook veel aanwijzingen waarmee de maatjes de hulpvragers kunnen helpen bij het aanpakken van de armoede binnen de gezinnen. Alle maatjes gebruiken dit naslagwerk tijdens hun eerste bezoeken aan hulpvragers om te zien of mensen in aanmerking komen voor inkomensondersteunende regelingen, regelingen voor kinderen (sport, cultuur), etcetera. Hiermee is Maatje Vijfheerenlanden een belangrijke promotor van het gebruik van dit soort voorzieningen.

Veel hulpvragers doen ook een beroep op de maatjes in het bijstaan bij conflicten met de belastingdienst. Met name bij terugvorderingen van toeslagen kunnen de eisen van de belastingdienst (terugbetalingseis in een termijn van 24 maanden) tot schrijnende situaties leiden. De maatjes staan de hulpvragers bij in het aanvragen van bijzondere betalingsregelingen, die vaak leiden tot buiten invordering stellen, waardoor we de weg naar schuldhulpverlening door Wil-Lekstroom of AVRES voorkomen. Ook zijn wij te hulp gekomen bij een geval van opgelegde aanslagen inkomstenbelasting over de jaren 2015 en 2016, waarbij de Belastingdienst zelfs het bezwaarschrift had afgewezen. Door onze tussenkomst zijn de aanslagen alsnog vernietigd. Zonder tussenkomst van Maatje Vijfheerenlanden zou ook deze hulpvrager in de schuldsanering terecht zijn gekomen.

De maatjes gaan frequent op bezoek bij de hulpvragers. Zij creëren door het vele bezoek een persoonlijke band. De maatjes gaan zo nodig mee met de hulpvragers naar bezoeken aan schuldeisers, schuldhulpverlening, etcetera. Groot voordeel van de maatjes is, dat zij een ongelimiteerde tijd hebben om hulpvragers bij te staan, vooral op die momenten dat de hulpvragers het zeer zwaar hebben en gebukt gaan onder de enorme druk van schulden.

5.3. Privacy

Om de privacy van de maatjes te beschermen heeft elk maatje een eigen e-mailadres bij de Stichting. Ook zijn alle maatjes uitgerust met een telefoon van de Stichting. Daarnaast zijn veel maatjes uitgerust met een computer van de Stichting. De bestanden worden op een externe server ("in the cloud") bewaard. De computers zijn met wachtwoorden beveiligd. Per 25 mei 2018 is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) ingegaan, in de volksmond "privacywet". Dit is de wet die de bescherming van persoonsgegevens regelt. Het bestuur heeft veel maatregelen genomen die de wet verplicht stelt. De volgende zaken zijn in documenten vastgelegd

- Datalekprocedure
- Privacy Protocol
- Hand-out AVG voor de maatjes
- Klachtenregeling voor hulpvragers
- Verwerkingsregister

Aan alle (oud)hulpvragers sturen we nieuwsbrieven. De ontvangers hebben de mogelijkheid zich uit te laten schrijven voor de nieuwsbrief.

5.4. In kaart gebrachte probleemgebieden in de gemeente Vijfheerenlanden

De Landelijke Vereniging heeft cijfers verzameld die aangeven welke postcodes de grootste probleemgebieden zijn binnen de gemeente Vijfheerenlanden. De codes 8 tot en met 10 geven de adressen aan van de desbetreffende deelgemeenten van de gemeente Vijfheerenlanden waarbij sprake is van meer dan één langdurige betalingsachterstand. Het zijn cijfers per ultimo 30 september 2019.

Deelgemeente	Categorie 8	Categorie 9	Categorie 10	totaal
Kedichem	0	0	0	0
Leerdam	800	865	1045	2710
Oosterwijk	0	0	0	0
Schoonrewoerd	0	0	0	0
Vianen	695	445	540	1680
Hagestein	10			10
Everdingen	0	0	0	0
Zijderveld	0	0	0	0
Ameide	0	15	0	15
Hei- en Boeicop	0	0	0	0
Leerbroek	35	15		50
Lexmond	0	0	0	0
Meerkerk	10	20		30
Nieuwland	10			10
Tienhoven	0	0	0	0
Totaal	1.560	1.360	1.585	4.505

Voor de grote kernen Vianen en Leerdam laten zorgwekkende cijfers zien. Met name Leerdam West en Vianen Vijfheerenlanden baren zorgen. Uitgaande van 4505 gezinnen met gemiddeld 2,5 personen, zijn er 11.265 inwoners uit Vijfheerenlanden onder wie veel kinderen, die gebukt gaan onder de druk van het leven met schulden. Daarnaast gaat het in deze risicoanalyse niet om feitelijke betalingsachterstanden, maar om het risico hierop.

5.5. Armoede in kaart gebracht

Het Sociaal en Cultureel Planbureau heeft de armoede in Nederland in kaart gebracht. Op deelgemeenteniveau zijn de volgende cijfers verstrekt. Het zijn cijfers over het jaar 2017 en daarnaast worden ter vergelijking ook de cijfers over 2015 vermeld. Recente cijfers zijn niet beschikbaar.

Deelgemeente	In %	2015	In %	2017
Leerdam	5,7	1147	5,3	1085
Vianen	4,7	910	4,0	785
Zederik	3,9	534	3,1	427

Ook hier wordt gesproken over gezinnen. Uitgaande van de getallen in 2017 kan gesteld worden dat 1085+785+427 met gemiddeld 2,5 personen per gezin, er in totaal 5.742 personen in armoede leven.

6. Uitdagingen voor het jaar 2020

6.1. Preventie en vroegsignalering

In het congres van Armoede en Schulden gehouden op 22 november 2019 werd vooral de nadruk gelegd op preventie en vroegsignalering. Voor preventie is ook een taak weggelegd voor de scholen. Vooral scholieren moeten leren wat budgetteren betekent, want daarmee voorkom je dat schulden ontstaan.

Vroegsignalering kan daarentegen voorkomen, dat huishoudens met financiële problemen met grote vrijwel onoplosbare schulden krijgen te maken. Hoe eerder een gesprek met hen wordt aangegaan, hoe meer kans er is de schulden minnelijk op te lossen zonder tussenkomst van Schuld-sanering via AVRES of WSNP.

Er staat een nieuwe wet Schuldhulpverlening op stapel die vermoedelijk vanaf 1-1-2022 wordt ingevoerd. Er bestaan nu echter al mogelijkheden tot vroegsignalering te komen en Maatje Vijfheerenlanden is daar een warm voorstander van. Indien gewenst wil het daarin participeren.

6. 2. Overgang van Wil-Lekstroom naar AVRES

De besturen van de gemeenten Leerdam, Vianen en Zederik hebben besloten de uitvoering van de participatiewet te leggen in handen van AVRES. Vanaf 2020 zijn alle inwoners van Vijfheerenlanden aangewezen op AVRES. AVRES en Wil-Lekstroom hebben inmiddels afspraken gemaakt over de overgang van de schuldhulpverlening. Inwoners van Zederik en Vianen kunnen veelal terecht in de gemeentehuizen van Meerkerk en Vianen voor afspraken over schuldhulpverlening. Zij hoeven daarvoor niet naar Gorinchem of Leerdam. Met Wil-Lekstroom had Maatje Vijfheerenlanden een zeer goede samenwerking. We hopen op eenzelfde samenwerking met AVRES. Door goed gebruik te maken van Maatje Vijfheerenlanden kan AVRES aanzienlijk ontlast worden en kan AVRES zich richten op die probleemgevallen, die Maatje Vijfheerenlanden niet kan helpen.

6. 3. Volledige inzet van Maatje Vijfheerenlanden ook in Leerdam

Dat de nood in Leerdam veel hoger is dan in andere kernen laat het overzicht in punt 5.4 zien. In de subsidieaanvraag over het jaar 2020 heeft het bestuur voorgesteld extra middelen beschikbaar te stellen om het maatjeskorps te kunnen uitbreiden in Leerdam. Ook heeft het bestuur gevraagd meer middelen ter beschikking te stellen zowel voor transitie als publiciteit. In totaal ging het om een bedrag van € 30.000. Helaas is dat verzoek afgewezen met als gevolg, dat Maatje Vijfheerenlanden haar succesvolle activiteiten niet kan uitbreiden naar Leerdam.

Wij vinden dit een gemiste kans ook in Leerdam tot een effectieve aanpak van Schuldhulpverlening te komen. Naar onze mening staat het weigeren van de toename aan subsidie ook haaks op de geuite wensen in de commissievergadering van 6 maart jl. en de uitkomsten van het congres van 22 november jl. Het bestuur hoopt de wethouder alsnog te kunnen bewegen een aanvullende subsidie beschikbaar te stellen.

Om ook in Leerdam tot een goede eenheid Maatje Vijfheerenlanden te komen zijn inmiddels de volgende stappen gezet:

- Er zijn inmiddels zeven maatjes en een coördinator beschikbaar voor het helpen van de hulpvragers in deze regio
- Er is een afspraak met Humanitas (Gorinchem) om te helpen met hulpvragers uit Leerdam en omgeving
- We hebben in het verslagjaar een aantal malen een spreekuur gehouden bij de Voedselbank in Leerdam
- Er zijn nu vaste afspraken met deze instelling over het voor hen uitvoeren van de intakes door een van onze coördinatoren en het eventueel koppelen van maatjes
- Verder zijn er vergevorderde besprekingen met SamenDoen over het aangaan van een samenwerkingsverband op specifieke terreinen
- Drie van onze mensen nemen deel aan de gemeentelijke werkgroep Vindplaats Schulden met als primaire doelen de schuldhulpverlening en armoedebestrijding in onze gemeente op een beter niveau te brengen
- Er zijn inmiddels verwijzingen van hulpvragers via AVRES, het sociaal team aldaar naar Maatje Vijfheerenlanden geweest
- De Parochiële Caritas Instelling Vijfheerenlanden van de RK Kerk wil bij financiële hulpverlening dat Maatje Vijfheerenlanden de financiële zaken van hulpvragers in beeld brengt, voordat zij financiële hulp gaat verlenen.

7. Besparing voor de gemeenschap door inzet SchuldHulpMaatje

7. 1. Effectenrapportage

Om een inzicht te geven in wat de revenuen zijn van de inzet van SchuldHulpMaatjes voor de gemeenschap van Vianen verwijs ik naar een gehouden onderzoek in het jaar 2016.

In dit onderzoek zijn de effecten gemeten van de inzet van SchuldHulpMaatje. Aan het onderzoek namen deel: medewerkers van het sociaal team van de gemeente Vianen, een medewerkster van de wijkwinkel Vianen, een coördinator van Maatje Vijfheerenlanden, een medewerkster van Wil-Lekstroom schuldsanering en twee medewerksters van het bureau Movisie dat belast was met de effectenmeting en rapportage.

De gegevens van de casussen Vianen zijn meegenomen in de meting van een landelijk onderzoek. Met name is gekeken naar het besparend effect voor de gemeente Vianen.

Als Maatje Vijfheerenlanden er niet geweest zou zijn, dan zou meer inzet nodig zijn van personeelsleden in dienst van de Gemeente Vianen, onder andere het sociaal team en medewerkers van het samenwerkingsverband Wil-Lekstroom, met name medewerkers van de afdeling schuldsanering. Voor het onderzoek zijn vijf casussen ingebracht waaraan ook de betrokkenen hebben meegewerkt. Betrokkenen hebben direct op vragen van de medewerkers van Movisie geantwoord.

Het onderzoek geeft het volgende beeld:

Casus	Berekende kosten met inzet van Maatje Vijfheerenlanden	Berekende kosten zonder inzet van Maatje Vijfheerenlanden	Besparing voor gemeente Vianen juist door inzet Maatje Vijfheerenlanden
1	1.946	3.360	1.414
2	3.073	7.015	3.942
3	351	723	372
4	2.710	4.584	1.874
5	2.723	16.290	13.567
Totaal	10.803	31.972	21.169

Bij casus 5 was sprake van het voorkomen van huisuitzetting. De kosten verband houdende met de huisuitzetting en het niet betalen van de huur zijn hierin niet meegenomen. Hoewel niet alle hulpvragen tot een goed einde leiden, kan wel gesteld worden dat de inzet van SchuldHulpMaatjes leidt tot een aanzienlijke besparing.

Indien voornoemde cijfers geëxtrapoleerd worden naar het totaal aantal van 72 afgedane hulpvragen over het jaar 2019, dan levert de inzet van Maatje Vijfheerenlanden de gemeenschap ruim € 300.000 op. Maatje Vijfheerenlanden is echter van mening dat juist de inzet van maatjes en het niet inschakelen van de hulpverlening van Wil-Lekstroom of AVRES de gemeenschap veel meer dan € 300.000 oplevert.

8. Kengetallen

De maatjes en coördinatoren hebben in 2018 diverse gegevens verzameld, die een beeld geven van de problematiek en activiteiten binnen schuldhulpverlening. De kengetallen bevatten de gezamenlijke gegevens van Vianen en Zederik.

8.1 Hulpvragen in 2019

Onderstaand overzicht geeft een beeld van het verloop van de hulpvragen in het jaar 2019. Over de jaren 2014 – 2018 zijn dus de hulpvragen opgenomen die per 1-1-2019 nog actief waren.

Hulpvragen	Aantal	Per ultimo 2019 nog lopend
Aantal hulpvragen uit 2014	1	1
Aantal hulpvragen uit 2015	2	2
Aantal hulpvragen uit 2016	9	3
Aantal hulpvragen uit 2017	8	5
Aantal hulpvragen uit 2018	39	7
Aantal hulpvragen in 2019	72	41
Totaal nog lopende hulpvragen		59

Totaal aantal behandelde hulpvragen in 2019 bedraagt 131. In 2019 zijn diverse oude en afgedane hulpvragen op verzoek heropend en is indien nodig opnieuw hulp verstrekt. In 2018 was dit aantal nog 97. Dat is dus een stijging van ruim 30%.

8.2 Tijdsbeslag

Het totale tijdsbeslag aan activiteiten door hulpvragers, coördinatie, bijwonen bijeenkomsten, etcetera geeft het volgende beeld

Tijdsbesteding aan hulpvragers door maatjes	1.650
Bijwonen intervisiebijeenkomsten 20 personen x 3 avonden x 2 uur	120
Bijwonen maatjesavonden 30 personen x 2 uur x 5 avonden	300
Werkzaamheden administratief medewerker 5 dagen x 40 weken x 3 uur	600
Coördinatoren	4.000
Totaal aantal uren	6.670

Onder coördinatie verstaan we onder andere

- Houden van intakegesprekken
- Corresponderen met de maatjes
- Adviseren van maatjes en indien gewenst samen hulpvragers bezoeken
- Contacten met hulpverleners
- Bijwonen bijeenkomsten, vergaderingen, etcetera

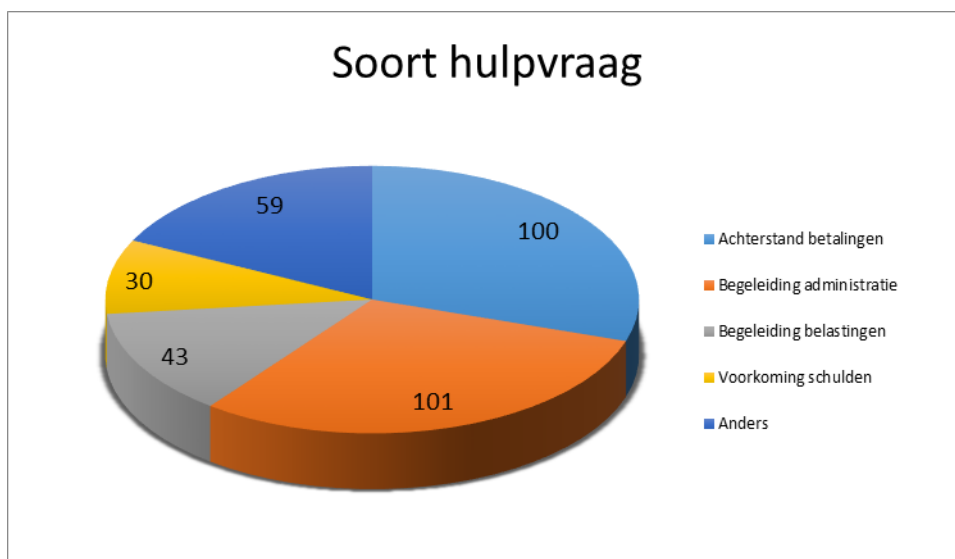
In Vianen zijn gedurende het gehele jaar twee coördinatoren actief. In Zederik is één coördinator werkzaam. In de loop van 2019 is ook in Leerdam één coördinator daar zijn werkzaamheden gaan verrichten.

Gemiddeld komt de tijdsbesteding per coördinator uit op ruim 20 uur per week.

8.3 Categorieën hulpvragen

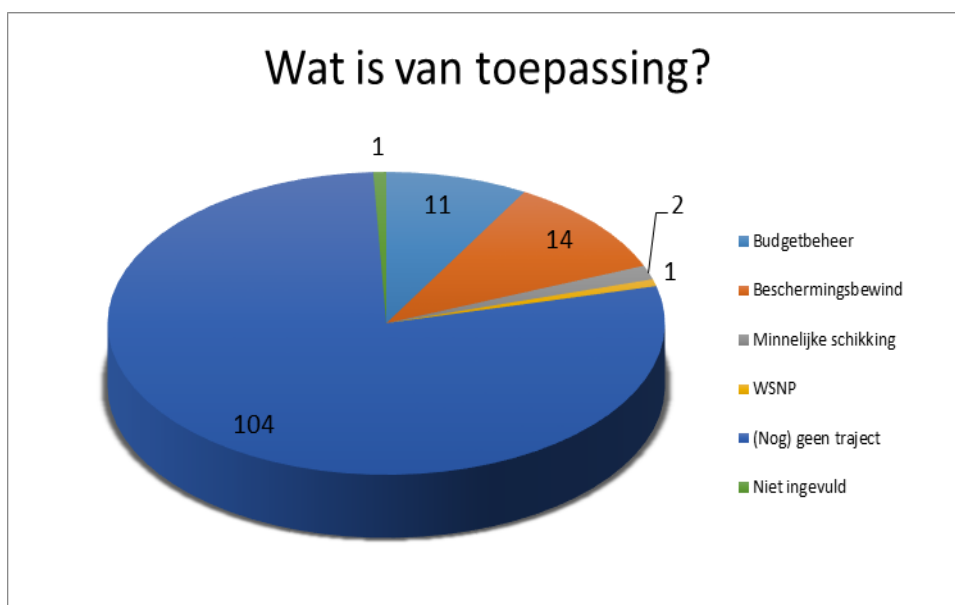
De hulpvragen zijn in de volgende categorieën onder te verdelen

Achterstand betalingen	100
Begeleiding administratie	101
Begeleiding belastingen	43
Voorkoming schulden	30
Anders	59

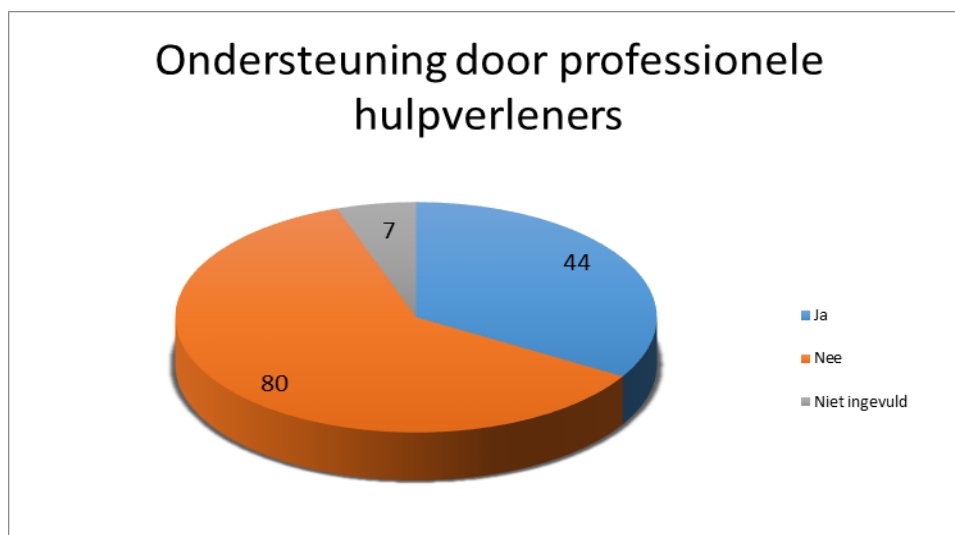
Bij hulpvragers kan overigens sprake zijn van meer trajecten. Bij de hulpvragers was sprake van

Budgetbeheer	11
Beschermingsbewind	14
Minnelijke schikking	2
WSNP (Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen)	1
Nog geen traject	104
Niet ingevuld	1

In beeld gebracht is of tijdens de aanmelding sprake is van ondersteuning door professionele schuldhulpverleners

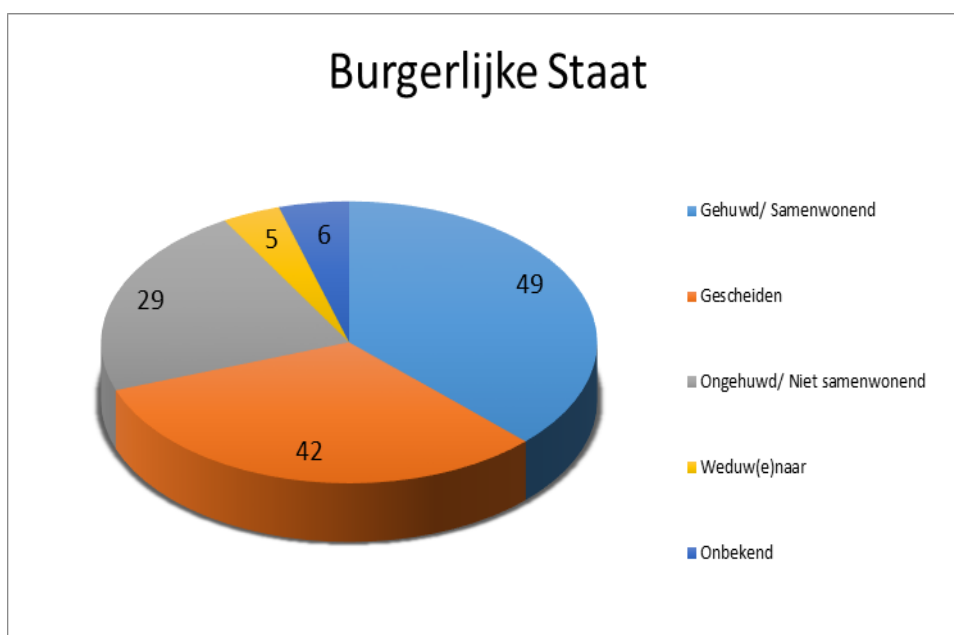
Aantal dat ondersteuning krijgt	44
Aantal dat geen ondersteuning krijgt	80
Niet ingevuld	7

8.4 Gegevens hulpvragers, onder andere burgerlijke staat

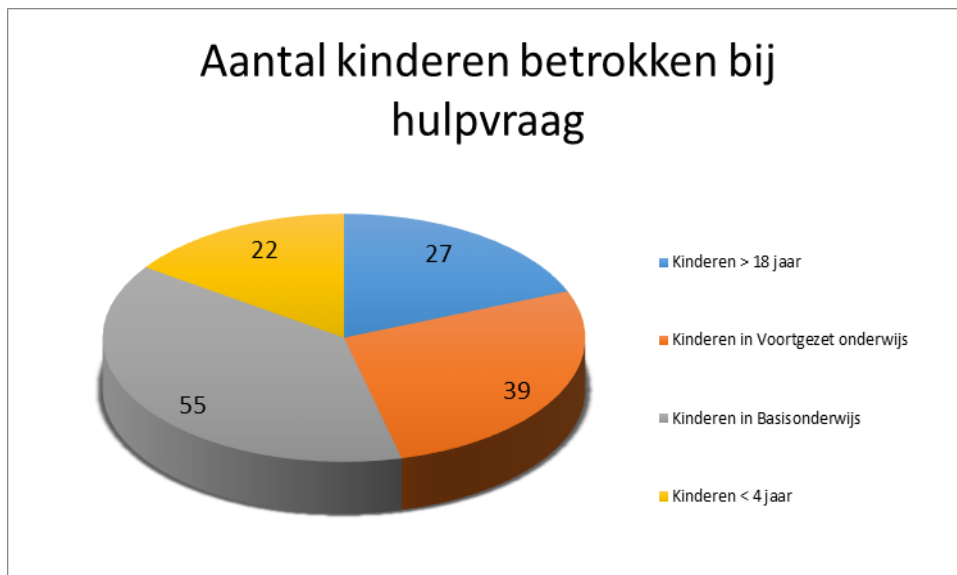
De gezinssamenstelling van de hulpvragers is als volgt:

Gehuwd/ samenwonend	49
Gescheiden	42
Ongehuwd/ niet samenwonend	29
Weduwe/ weduwnaar	5
Onbekend	6

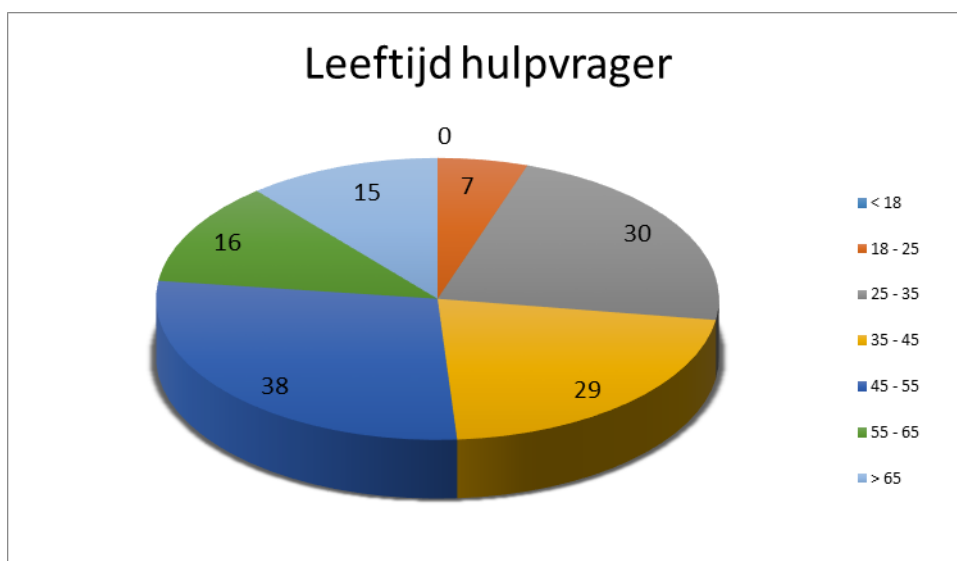
Niet alleen volwassenen worden geconfronteerd met financiële problemen, maar ook kinderen zijn direct of indirect hierbij betrokken

Kinderen > 18 jaar	27
Kinderen in voortgezet onderwijs	39
Kinderen in basisonderwijs	55
Kinderen < 4 jaar	22
Totaal	145

De hulpvragers kunnen qua leeftijd in de volgende categoriegroepen worden geplaatst:

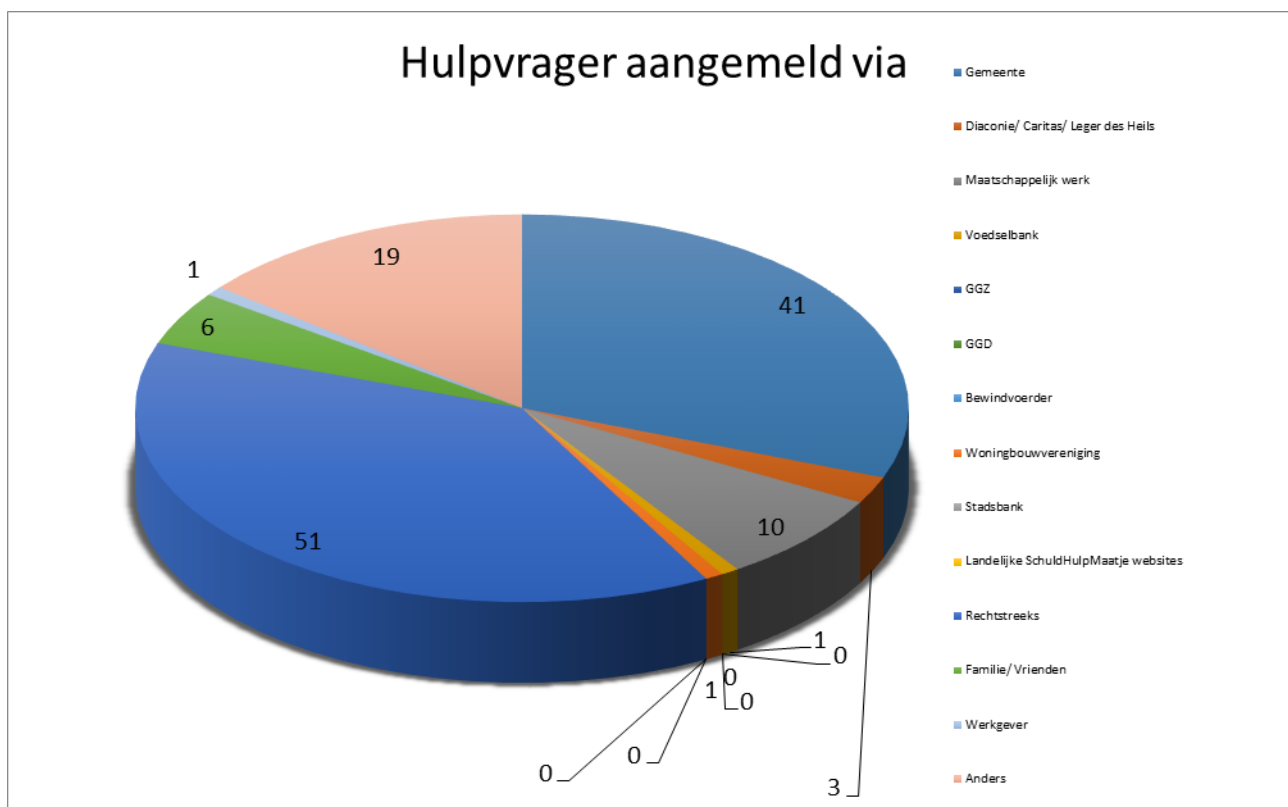
< 18	0
18 - 25	7
25 - 35	30
35 - 45	29
45 - 55	38
55 - 65	16
> 65	15

8.5 Aanmeldende en betrokken organisaties bij aanmeldingen

De hulpvragers melden zich niet altijd zelf aan, maar ook veel instanties weten SchuldHulpMaatje te vinden. In sommige gevallen zijn meer hulpinstanties bij de aanvraag betrokken. Dit levert het volgende overzicht op

Gemeente	41
Diaconie/ Caritas/ Leger des Heils	3
Maatschappelijk werk	10
Voedselbank	1
GGZ	0
GGD	0
Bewindvoerder	0
Woningbouwvereniging	1
Stadsbank	0
Landelijke SchuldHulpMaatje	0
Rechtstreeks	51
Familie/ Vrienden	6
Werkgever	1
Anders	19

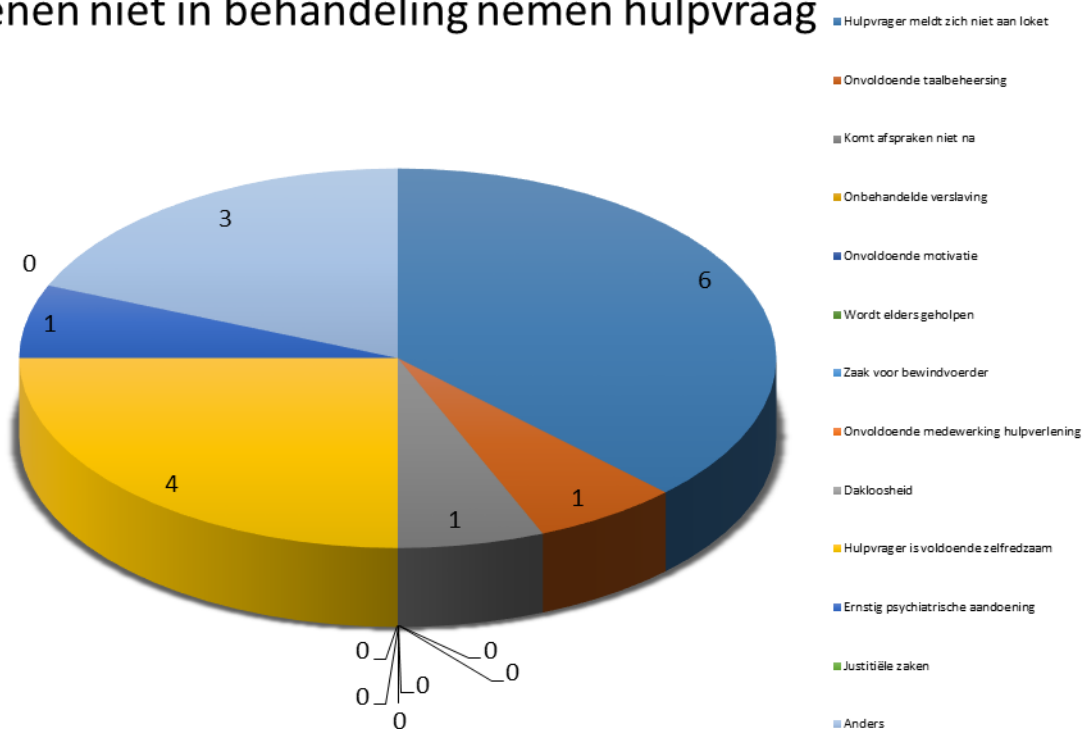

8.6. Afhandeling hulpvragen

Helaas zijn er ook hulpvragen die ofwel niet in behandeling worden genomen of tijdens het traject moeten worden beëindigd. Dat kan als volgt worden onderverdeeld

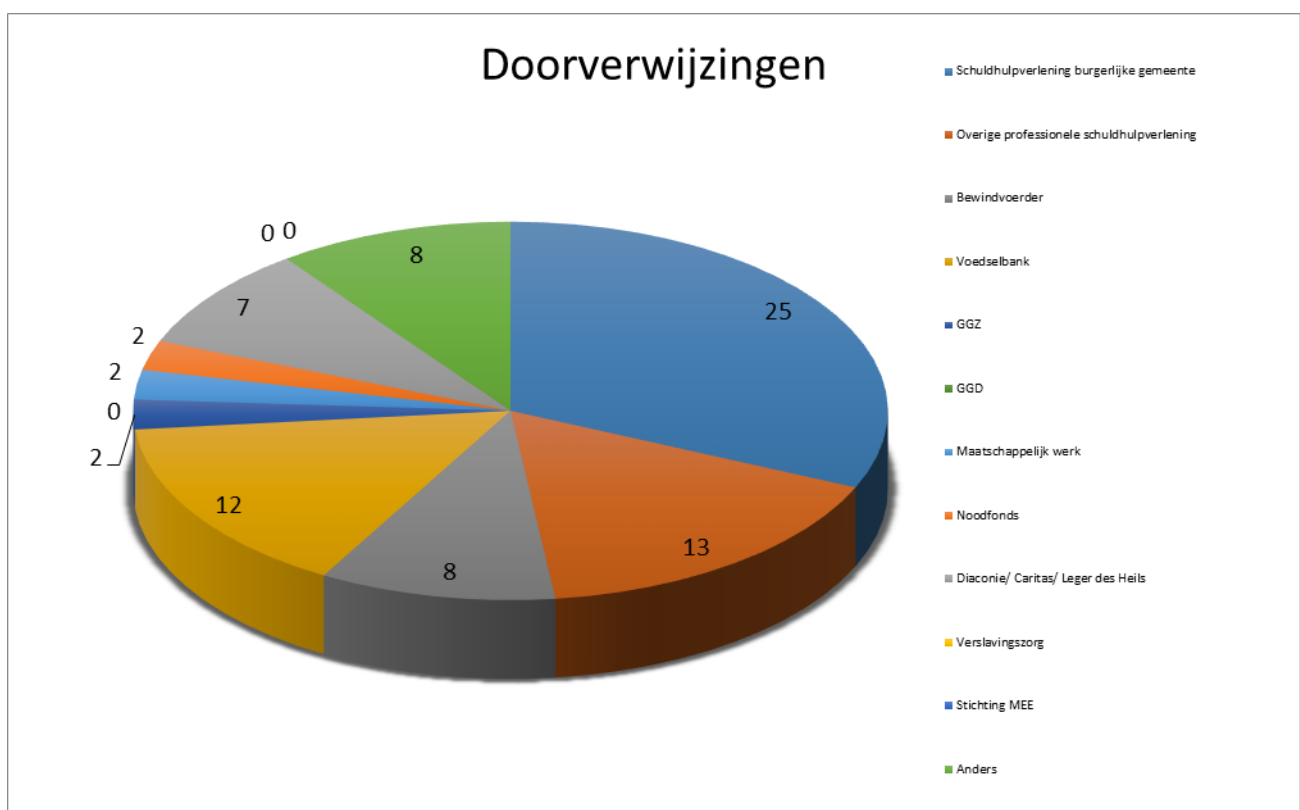
Hulpvrager meldt zich niet aan loket	6
Onvoldoende taalbeheersing	1
Komt afspraken niet na	1
Onbehandelde verslaving	0
Onvoldoende motivatie	0
Wordt elders geholpen	0
Zaak voor bewindvoerder	0
Onvoldoende medewerking hulpverlening	0
Dakloosheid	0
Hulpvrager is voldoende zelfredzaam	4
Ernstige psychiatrische aandoening	1
Justitiële zaken	0
Anders	3

Redenen niet in behandeling nemen hulpvraag

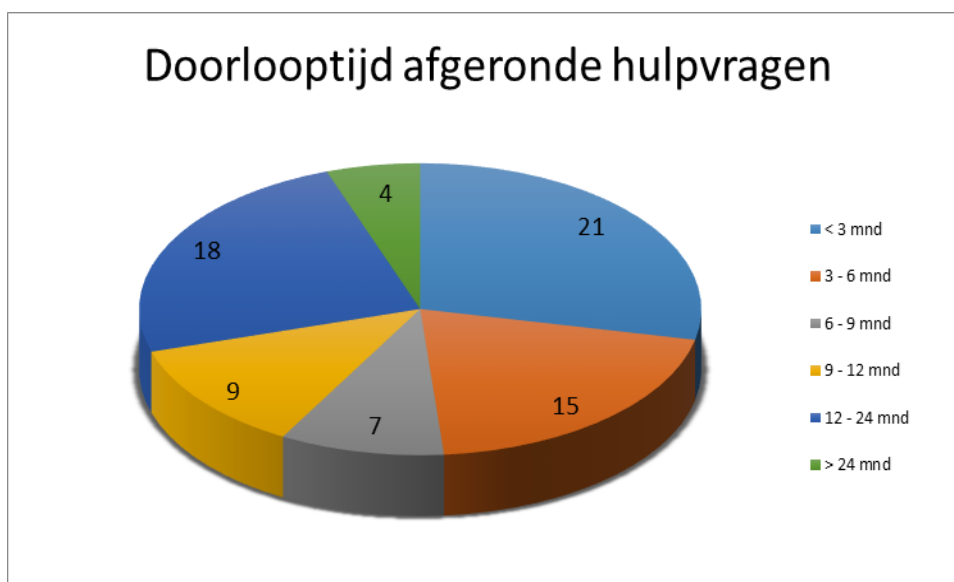
Doorverwijzingen naar andere hulporganisaties.
Het aantal doorverwijzingen bedraagt

Schuldhulpverlening burgerlijke gemeente	25
Overige professionele schuldhulpverlening	13
Bewindvoerder	8
Voedselbank	12
GGZ	2
GGD	0
Maatschappelijk werk	2
Noodfonds	2
Diaconie/ Caritas/ Leger des Heils	7
Verslavingszorg	0
Stichting MEE	0
Anders	8

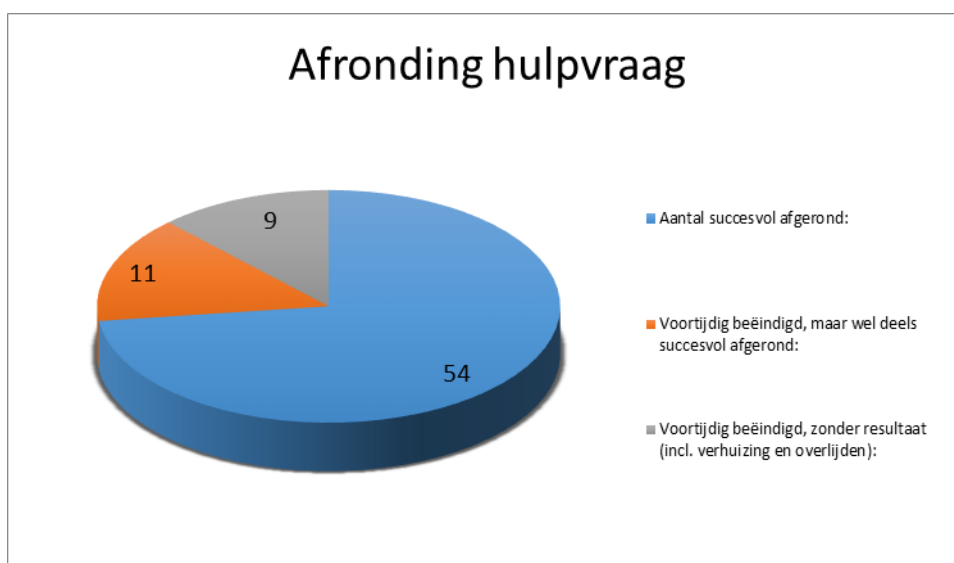
Over het tijdsbeslag van de afgedane hulpaanvragen kan het volgende beeld worden opgemaakt:

< 3 maanden	21
3 - 6 maanden	15
6 - 9 maanden	7
9 - 12 maanden	9
12 - 24 maanden	18
>24 maanden	4

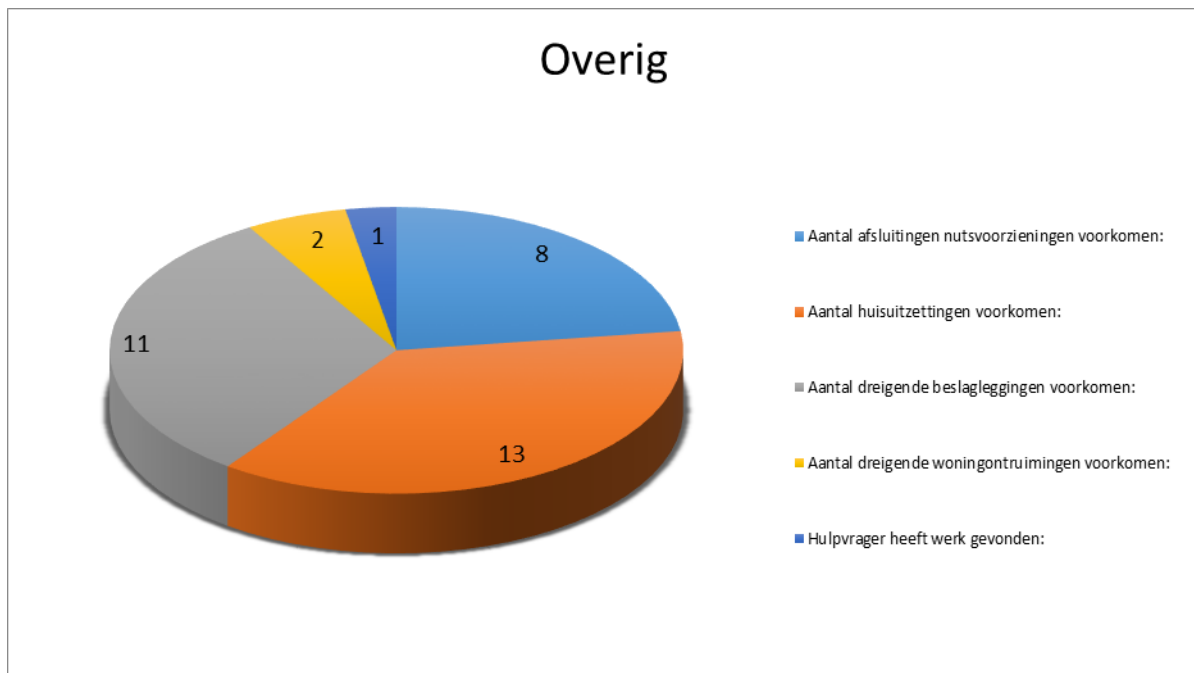
De afgedane hulpvragen laten zich onderverdelen in de volgende categorieën

Aantal succesvol afgerond	54
Voortijdig beëindigd, maar wel deels succesvol afgerond	11
Voortijdig beëindigd, zonder resultaat (inclusief verhuizing en overlijden)	9

Niet onvermeld mogen blijven enkele zeer belangrijke resultaten, behaald door de inzet van maatjes

Aantal afsluitingen nutsvoorzieningen voorkomen	8
Aantal huisuitzettingen voorkomen	13
Aantal dreigende beslagleggingen voorkomen	11
Aantal dreigende woningontzuimingen voorkomen	2
Hulpvrager heeft werk gevonden	1

8.7. Aantal inzetbare vrijwilligers aan maatjes

We kunnen ons werk niet doen zonder de hulp van maatjes. In 2016 was sprake van een groot verloop in het aantal maatjes. Persoonlijke omstandigheden, maar ook zwaarte en teleurstelling waren helaas aanleiding voor maatjes om de werkzaamheden te beëindigen. Helaas is ook niet te voorkomen, dat pas opgeleide maatjes toch direct afhaken. In 2019 deed zich het schrijnende geval voor, dat een opgeleid maatje later toch de voorkeur gaf aan vakantie vieren, zich daarmee volledig onttrekkend aan de gemaakte belofte de Stichting twee jaar te blijven ondersteunen.

Aantal maatjes

Maatjes opgeleid in de jaren	2014	2015	2016	2017	2018	2019	totaal
Aantal opgeleide maatjes	11	9	6	12	15	16	69
Aantal opgeleide maatjes Zederik		6	3				9
Teruggekeerd maatje uit 2016			1				1
Totaal	11	15	10	12	15	16	79
Activiteiten gestaakt in 2015	3						-3
Activiteiten gestaakt in 2016	2	4	1				-7
Overleden in 2016		1					-1
Activiteiten gestaakt in 2017	3	3	3	2			-11
Activiteiten gestaakt in 2018	1	4	3	2			-10
Activiteiten gestaakt in 2019	1	1		2	4	1	-9
Nog werkzame maatjes per ultimo 2019	1	2	3	6	11	15	38

Aantal coördinatoren

Coördinatoren opgeleid in de jaren	2014	2017	2018	2019	totaal
Aantal opgeleide coördinatoren	2	1	1	1	5
Aantal coördinatoren uit Zederik	1				1
subtotaal	3	1	1	1	6
Activiteiten gestaakt in 2017	1				
Activiteiten gestaakt in 2018	1				
Nog werkzame coördinatoren per ultimo 2019	1	1	1	1	4